

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Деркач Г.О., доц., к. психол. наук (Україна), ХНУРЕ;

Абдукарімов Руслан (Азербайджан), ХНУРЕ

e-mail: galinaderkach@nure.ua

Сучасне поняття вищої професійної освіти тісно пов'язує результати навчання з рівнем організації самостійної роботи студентів, оскільки система вищої освіти покликана не лише дати певну систему знань, але й сформувати професійні якості майбутніх фахівців. Самостійна робота студентів – є однією із форм організації навчального процесу у закладах вищої освіти.

Дослідження провідних науковців В.Безпалька, М.Карпіна, Є.Полата, Г.Селевко показали, що на сучасному етапі самостійна робота студента пов'язана з інформаційними технологіями і не може існувати без їх застосування. Підручники, словники, довідники, комп'ютерні та мультимедійні технічні засоби, мережа Інтернет надають широкі можливості студентам самостійно опрацьовувати матеріал та удосконалювати знання з української мови як іноземної. Однак, не виключаючи провідну роль викладача при організації самостійної роботи. Саме викладач повинен навчити іноземного студента організувати його самостійну роботу, користуватись різними джерелами інформації. Самостійна робота може бути ефективною лише в тому разі, якщо студенти зацікавлені у її виконанні. Усі вищезгадані технології в значній мірі сприяють досягненню цієї мети. Вони є зручними та доступними, оскільки у більшості навчальних закладів є комп'ютерні класи та мультимедійні аудиторії, під'єднанні до мережі Інтернет, та більшість студентів мають комп'ютер та Інтернет вдома. Іншим засобом заохочення є широкі можливості для самостійної роботи студентів, такі як робота з текстами, аудіо та відеоматеріалам, спеціальними програмами, електронне тестування знань, спілкування з носіями іноземної мови в режимі он-лайн, можливість знайти потрібний матеріал на будь-яку тему тощо. На сьогоднішній день існує низка комп'ютерних програм для вивчення, розвитку та вдосконалення знань, умінь та навичок студентів, а саме – електронні словники, що надають можливість швидко знайти слово з усіма його значеннями та можливими граматичними формами, а також прослухати озвучену транскрипцію; електронні перекладачі, що дозволяють перекласти тексти, але цей переклад треба відкоригувати студенту, щоб він відповідав всім синтаксичним та стилістичним нормам мови; програми для вивчення української мови як іноземної орієнтовані на рівень володіння мови, можуть використовуватись при роботі з лексичним

та граматичним матеріалом; програми для тестування з української мови як іноземної, які застосовуються для перевірки знань та визначення рівня володіння українською мовою. Одним з важливих елементів самостійної роботи студентів є використання відео матеріалів. Робота з такими матеріалами урізноманітнює види діяльності студентів, підвищує рівень мотивації вивчення української мови, що є особливо актуальним. Корисною є розробка комплексу завдань до тематично орієнтованих відео матеріалів. Обраний відеоматеріал має відповідати темам, що вивчаються згідно з програмою. Фільми добираються з урахуванням вікових особливостей іноземних студентів та афективних чинників навчання. Використання сучасного, актуального й цікавого відеоматеріалу сприяє підвищенню пізнавальної активності студентів-іноземців, надає їм можливість отримати великий обсяг соціокультурної інформації. Завдання звичайно складаються із підготовчих вправ, що виконуються перед переглядом, низки питань та завдань на перевірку розуміння відео матеріалу, а також заключного комплексу вправ на обговорення побаченого та виконання творчих письмових завдань. Завдання, що використовуються перед переглядом відеозапису, містять вправи на прогнозування змісту фільму, роботу з лексику, налаштування студентів на сприймання відповідного матеріалу. Перевірка розуміння змісту здійснюється за допомогою вправ на визначення правильності тверджень, тестових завдань із варіантами відповідей, вправ на заповнення пропусків або вибір із низки запропонованих лексичних одиниць. Перегляд фільмів та виконання вправ сприяє розвитку пам'яті, уваги, логічного та творчого мислення, а також поглибленню знань студентів про країну, мова якої вивчається. Комплекс вправ має відповідати вимогам зв'язку всіх видів мовленнєвої діяльності, а саме розвитку навичок аудіювання, говоріння, читання та письма. Доцільним також є використання електронних носіїв з вивчення української мови як іноземної. Перевагою таких носіїв є їх мультимедійна основа, яка дозволяє представити матеріал як в текстовій, звуковій, графічній так і у візуальній формі. Інтерактивна основа також надзвичайно приваблива і перспективна, і відіграє важливу роль у самостійній роботі іноземних студентів. Ефективним також є застосування методу проектів для самостійної роботи студентів-іноземців. Він надає можливість студентам навчитись самостійно шукати шляхи вирішення проблеми, знаходити та відбирати необхідну інформацію, аналізувати, робити свої висновки та презентувати широкій аудиторії. Метод проектів сприяє розвитку творчих здібностей іноземних студентів та викликає пізнавальний інтерес, робить процес вивчення української мови більш цікавішим, а тому широко використовується для самостійної роботи студентів. Високу ефективність у навчанні має використання можливостей телекомунікаційних мереж. Для пошуку інформації в мережі Інтернет студенти-іноземці отримують певні завдання: використання web-браузерів,

баз даних, користування інформаційно-пошуковими та інформаційно-довідковими системами, автоматизованими бібліотечними системами, електронними журналами та книгами. Формами організації такого типу діяльності виступають: написання і захист реферату; рецензія на сайт по темі та її презентація; аналіз та оцінювання рефератів по темі; підготовка фрагмента практичного заняття; підготовка доповіді по темі; підготовка дискусії по темі. Контроль самостійної роботи також здійснюється при проведенні навчальних занять. Методика поточного контролю передбачає: тестування, усне опитування, обговорення доповіді, активний самоконтроль. Особливого значення під час реалізації завдань індивідуального підходу у процесі навчання набуває застосування технічних засобів для формування певних умінь і навичок самостійності студентів у пошуку, обробці та глибшому засвоєнню ними навчального матеріалу. До прикладу, використання платформи дистанційного навчання Moodle, яка має усі необхідні засоби для самостійного оволодіння українською мовою як іноземною: засоби самонавчання, оцінювання навчальних досягнень, комунікації. Кожний студент-іноземець може вивчати матеріал самостійно у зручний для нього час. Платформа Moodle дає змогу зробити дистанційний курс інтерактивним, що сприяє розвитку творчих здібностей студентів, індивідуалізації та інтенсифікації навчання. Використання вебквестів (webquest) у викладанні української – ще один приклад використання Інтернет-ресурсів для досягнення цілей принципу індивідуалізації навчання під час організації самостійної роботи студентів. Вебквести можуть стосуватися окремої теми, навчального предмету або бути міжпредметними.

Практика впровадження самостійної роботи у навчальний процес закладів вищої освіти підтверджує, що з використанням інноваційних форм та сучасних технологій раціональна організація самостійної роботи іноземних студентів дає змогу не тільки інтенсифікувати роботу в якісному засвоєнні навчального матеріалу, а й закладає основи подальшої постійної самоосвіти та самовдосконалення, а інформаційне та освітнє середовище, яке створюється за допомогою програмно-апаратних та традиційних форм навчання визначає самостійну роботу студента-іноземця як більш незалежну, пріоритетну та творчу.

Література

1. Жуковський В. М., Сімак К. В. Роль самостійної роботи студентів першого курсу у процесі формування професійної мовленнєвої компетентності під час підготовки бакалаврів мовних спеціальностей. Наукові записки. Серія «Філологічна». Острог: Вид-во Нац. університету «Острозька академія», 2016. Вип. 60. С. 141-144.
2. Котова А. В., Туренко Р. Л. Принципи організації самостійної роботи студентів та вимоги до її проведення. Науковий журнал «Science Rise»